

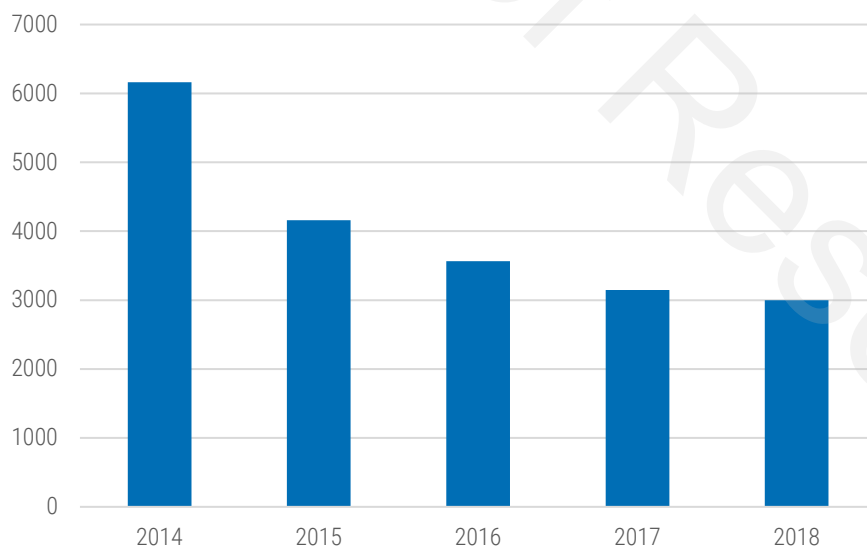
2018. aasta statistiline teave katseloomade kasutamisest loomkatsetes Eestis

Statistiline teave on koostatud loomkatseprojektide lubade omanike esitatud protokollide põhjal. Protokollid esitati nii 2018. aastal pooleliolnud kui ka lõppenud loomkatsete kohta.

Loomkatsetes kasutatud katseloomade arv ja liigid

Aastal 2018 kasutati loomkatsetes 3000 looma. 2017. aastaga võrreldes ei olnud 2018. aastal loomade kasutuses märkimisväärset muutust.

Joonis 1. Loomkatsetes kasutatud loomade koguarv aastatel 2014-2018

Tabelis 1 on näha 2018. aastal loomkatsetes kasutatud loomade arv liikide kaupa. Endiselt on loomkatsetes enim kasutatavaks liigiks hiired. Võrreldes 2017. aastaga on suurenenud nõ muude loomade kasutamine, kes nii eelneval kui ka 2018. aastal olid looduses vabalt elavad loomad (kalakajakad, rasvatihased ja haugid).

Tabel 1. Loomkatsetes kasutatud loomade arv liigiti

Liigid	Loomade arv	Protsent (%)
Hiired	1 976	65,87
Rotid	295	9,83
Veised	163	5,43
Sead	4	0,13
Küülikud	12	0,40
Kanad	67	2,23
Muud linnud	72	2,40
Muud kalad	411	13,70
Kokku	3 000	100,00

Eestis kasutati 2018. aastal loomkatsetes vaid tabelis 1 nimetatud liike ning kõiki loomi kasutati katsetes esmakordselt.

Katseloomade päritolu

Kõik katsetes kasutatud loomad on pärit Euroopa Liidust nagu ka eelneval aastal.

Tabel 2. Loomade päritolu

Päritolu	Loomade arv	Protsent (%)
Loomad, kes on sündinud Euroopa Liidus katseloomadega varustamiseks registreeritud ettevõttes	2 517	83,9
Loomad, kes on sündinud Euroopa Liidus, kuid mitte katseloomadega varustamiseks registreeritud ettevõttes	483	16,1
Loomad, kes on sündinud Euroopas, kuid mitte Euroopa Liidus	0	0
Loomad, kes on sündinud väljaspool Euroopat	0	0
Kokku	3 000	100,0

Loomkatseprojektide eesmärk

Tabelis 3 on toodud välja loomade kasutamise põhieesmärgid ning alus- ja siirde- või rakendusuringute puhul ka eesmärgikategooriad, milles loomi kasutati. Enim levinud eesmärk oli 2018. aastal alusuuringud, kus kasutati ~72% kõikidest loomadest ning suurima osakaaluga alusuuringute eesmärgikategooria (16,1%) oli loomabioloogia ja etoloogia.

Tabel 3. Loomade kasutamine eesmärkide ja nende kategooriate kaupa

Eesmärk	Loomade arv	Protsent
Alusuuringud	2 165	72,17
... Onkoloogia	373	12,43
... Endokriinsüsteem, ainevahetus	190	6,33
... Mitut süsteemi hõlmavad uuringud	84	2,80
... Loomabioloogia ja etoloogia	483	16,10
... Süda ja vereringeelundkond	359	11,97
... Närvisüsteem	361	12,03
... Seedeelundkond sh maks	36	1,20
... Tugi- ja liikumiselundkond	32	1,07

Eesmärk	Loomade arv	Protsent
... Immuunsüsteem	154	5,13
... Meeleelundkond	72	2,40
... Muud	21	0,70
Siirdeuuringud või rakendusauuringud	154	5,13
... Loomadel esinevad haigused ja tervisehäired	154	5,13
Geneetiliselt muundatud loomade kolooniate säilitamine	643	21,43
Kõrghariduse või kutsehariduse omandamine või täienduskoolitus	38	1,27

Katseloomade kasutus geneetilise staatuse põhjal

2018. aastal kasutati geneetiliselt muundamata ja geneetiliselt muundatud loomi peaaegu võrdselt. Kõikidest kasutatud loomadest vaid 0,5% olid kahjuliku fenotüübiga. Geneetiliselt muundatud loomal on kahjulik fenotüüp sel juhul, kui muundamise tulemusel halveneb looma heaolu.

Tabel 4. Loomade geneetiline staatus

Geneetiline staatus	Loomade arv	Protsent (%)
Geneetiliselt muundamata loomad	1 554	51,8
Geneetiliselt muundatud, mittekahjuliku fenotüübiga loomade arv	1 431	47,7
Geneetiliselt muundatud, kahjuliku fenotüübiga loomade arv	15	0,5
Kokku	3 000	100,0

Loomkatsete raskusastmed

Võrreldes 2017. aastaga suurenes taastumatu elutegevusega ja vähenes leebetes loomkatsetes kasutatud loomade arv. Mõõdukate ja raskete loomkatsete hulk on jäänud eelmise aastaga sarnasele tasemele.

Tabel 5. Loomkatsete raskusastmed

Raskusaste	Kasutatud loomade arv	Protsent
Taastumatu elutegevusega	481	16,03
Leebe	896	29,87
Mõõdukas	1 448	48,27
Raske	175	5,83
Kokku	3 000	100,00